

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ОСНОВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: <u>208 Агроінженерія</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 1-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: <u>Агроінженерії та технічного</u> <u>сервісу</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	к.т.н., проф. Гунько Ірина Василівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>iryngunko@vsau.vin.ua</u>, <u>maniy@ukr.net</u>

Опис навчальної дисципліни

«Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 24 год.; практичні заняття - 18 год., самостійна робота - 78 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з дисципліни «Проектування енергоощадних технологій і техніки в АПК».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Законодавство і право в АПК», «Мехатронні системи техніки» «Обґрунтування інженерних рішень», «Геоінформаційний аналіз і супутникова геодезія», під час проходження виробничої практики та підготовці кваліфікаційної роботи.

Призначення навчальної дисципліни

Знання з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» будуть використані студентами при організації процесу наукового дослідження, застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження; при оформленні результатів науково-дослідної роботи; при написанні, оформленні та захисті

кваліфікаційної роботи; здобувачі набувають компетентностей щодо оформлення заявки на винахід (корисну модель) згідно встановлених вимог та ін.

Мета вивчення дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування і розвиток творчого мислення, знань, індивідуальних здібностей і практичних умінь у розробці об'єктів технічної творчості, набуття знань з методології, методики та організації наукової діяльності, набуття знань у винахідницькій і патентно-ліцензійній діяльності, навичок в роботі з нормативно-правовими актами, патентною інформацією, в оформленні заявок на одержання патентів, «ноу-хау», ліцензійних угод.

Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» - теоретична підготовка магістрів з питань: сутності понять і категорій методологій наукових досліджень; організації процесу наукового дослідження; вибору об'єктів наукового дослідження; застосування теоретичних та емпіричних методів дослідження, методик дослідження, їх змісту і принципів розробки; планування науково-дослідних робіт; розроблення етапів та форм процесу наукового дослідження; організації науково-дослідної роботи (НДР) магістрів;

- сутності понять гносеології та її місця в системі наукових знань; діалектики як системи принципів, законів і категорій; специфіки наукового пізнання; типології методів наукового пізнання; змісту та структури процесу наукового дослідження; формування та обґрунтування наукових гіпотез;
- оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами проведення досліджень; оформлення результатів наукових досліджень та впровадження їх у практику інформаційного забезпечення процесу наукового дослідження; інтелектуальної власності на наукові здобутки.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» студенти набувають здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді.

Перелік компетентностей, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі агропромислового виробництва та у процесі навчання, що

передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність працювати в команді.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК2. Здатність здійснювати наукові та прикладні дослідження для створення нових та удосконалення існуючих технологічних систем сільськогосподарського призначення, пошуку оптимальних методів їх експлуатації. Здатність застосовувати методи теорії подібності та аналізу розмірностей, математичної статистики, теорії масового обслуговування, системного аналізу для розв'язування складних задач і проблем сільськогосподарського виробництва.

СК11. Здатність до отримання і аналізу інформації щодо тенденцій розвитку аграрних наук, технологій і техніки в сільськогосподарському виробництві.

СК13. Здатність використовувати нормативно-законодавчу базу з метою правового захисту об'єктів інтелектуальної власності, які розробляються та знаходяться в господарському обігу.

Програмні результати навчання відповідно освітньої програми

ПРН1. Володіти комплексом необхідних гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, достатніх для досягнення інших результатів навчання, визначених освітньою програмою.

ПРН7. Планувати наукові та прикладні дослідження, обґрунтовувати вибір методології і конкретних методів дослідження.

ПРН8. Створювати фізичні, математичні, комп'ютерні моделі для вирішування дослідницьких, проектувальних, організаційних, управлінських і технологічних задач.

ПРН12. Проектувати конкурентоспроможні технології та обладнання для виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до вимог споживачів та законодавства.

ПРН16. Створювати і оптимізувати інноваційні техніко-технологічні системи в рослинництві, тваринництві, зберіганні продукції і технічному сервісі.

ПРН17. Здійснювати управління якістю в аграрній сфері, обґрунтовувати показники якості сільськогосподарської продукції, техніки та обладнання.

ПРН18. Застосовувати багатокритеріальні моделі прийняття рішень у детермінованих умовах та в умовах невизначеності під час вирішення професійних завдань.

ПРН19. Забезпечувати охорону інтелектуальної власності.

ПРН20. Розробляти і реалізувати ресурсощадні та природоохоронні технології у сфері діяльності підприємств АПК.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

Структура курсу

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Наука як система знань. Актуальність, мета і завдання дисципліни.	2	-	8
2	Методи наукових досліджень та їх характеристика.	2	2	6
3	Організація та планування наукових досліджень.	2	-	8
4	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	2	6
5	Основи експериментальних досліджень.	2	2	6
6	Аналіз та обробка даних досліджень.	2	2	6
7	Форми відображення результатів наукового дослідження.	2	2	6
8	Кваліфікаційна робота. Підготовка, оформлення і захист.	2	2	6
9	Основи інтелектуальної власності.	2	2	6
10	Законодавче регулювання в галузі права інтелектуальної власності.	2	2	6
11	Захист прав інтелектуальної власності.	2	2	6
12	Комерціалізація результатів інтелектуальної діяльності.	2	-	8
Разом		24	18	78

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота магістрантів має на меті формування їх пізнавальної активності, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань, підвищення рівня організованості тощо.

У процесі самостійної роботи магістранти мають оволодіти вміннями та навичками: організації самостійної навчальної діяльності; самостійної роботи в бібліотеці з каталогами; праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково популярною літературою; конспектування літературних джерел; роботи з довідковою літературою; опрацювання статистичної інформації; написання рефератів з проблем курсу.

Кожен магістр повинен уміти раціонально організувати свою навчальну самостійну діяльність. Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання приводило до плідних наслідків у навчальному процесі.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання навчального матеріалу (за конспектом лекцій, навчально-методичною і науковою літературою), пошук інформації в мережі Інтернет, використання баз даних інформаційно-пошукових та довідникових систем	20	щотижнево	Усне та письмове
2	Підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять)	20	щотижнево	Усне та письмове
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, наскрізні проекти)	28	щотижнево	Усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ
Разом		78		

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Серета Л.П., Холодюк О.В., Шаргородський С.А. Методичні вказівки з виконання практичних робіт з дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності” для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальностей 208 Агроінженерія, 133 Галузеве машинобудування денної та заочної форм навчання. Вінниця: Видавництво ВНАУ, 2020. 98 с.

2. Серета Л.П., Холодюк О.В., Шаргородський С.А. Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності: методичні вказівки з організації самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 208 Агроінженерія освітнього рівня "Магістр". Вінниця: ВНАУ, 2020. 40 с.

3. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

4. Гуторов О.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Харків.: ХНАУ, 2017. 272 с.

5. Мокін Б.І. . Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2015. 317 с.

Додаткова література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. 260 с.

2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. № 5552-1. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/230919.html> (дата звернення: 03.08.2023).

3. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ : станом на 15 квіт. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення: 04.08.2023).

4. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-ХІІ : станом на 27 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text> (дата звернення: 04.08.2023).

5. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-ХІІ : станом на 27 лип. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text> (дата звернення: 04.08.2023).

6. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ: станом на 01 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення: 04.08.2023).

7. Холодюк О., Булін Р. Особливості оформлення формули винаходу чи корисної моделі як об'єкти правової охорони. *Техніка, енергетика, транспорт АПК*. 2020. № 1 (108). С. 161–172.

8. Modern approach to the formation of an object of legal protection – method of spraying with unmanned aerial vehicles / I. Hunko et al. *Техніка, енергетика, транспорт АПК*. 2023. № 2 (121). Р. 106–115.

9. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. /за ред. І. С. Добронравової. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.

10. Калетнік Г. М. Стратегічні підходи до інвестування аграрного сектору України в сучасних умовах розвитку АПК. *Економіка АПК*. 2020. № 12. С. 81–89.

Інформаційні ресурси

1. Google (пошук на усіх мовах)
2. Мета (українськомовна пошукова система)
3. Вікіпедія
4. Наукова періодика України:
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Ebtp/index.html>
5. Українські реферати: <http://ua-referat.com>

Система оцінювання та вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчального навантаження

№	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
2	Участь у роботі на практичних заняттях	4
3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10

5	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	6
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
7	Участь у роботі на практичних заняттях	4
8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	6
Всього за атестацію 2		30
11	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Екзамен		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у наступному порядку:

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни